

The Project Gutenberg eBook of Selima: Sadullinen komedia viidessä näytöksessä, by Friedrich Schiller

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Selima: Sadullinen komedia viidessä näytöksessä

Author: Friedrich Schiller

Translator: Pietari Hannikainen

Release date: October 5, 2014 [EBook #47048]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK SELIMA: SADULLINEN KOMEDIA VIIDESSÄ
NÄYTÖKSESSÄ ***

Produced by Tapio Riikonen

SELIMA

Sadullinen komedia viidessä näytöksessä

Schillerin Turandot'ista mukailut

P. HANNIKAINEN

Helsingissä, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainossa, 1861.

JÄSENET:

Karangur, Delhin Keisari.
Selima, sen tytär.

Adelina, | tämän orjia
Kirina, |
Purdovar, pakolainen ruhtinas.
Olkinor, sen isä.
Aslak, hänen entinen palvelia ja Purdovar'in ystävä.
Margiana, hänen vaimonsa.
Rantala, Keisarin neuvon-antaja.
Taimur, Samarkand'in kuninkaan ystävä.
Rimpi, vartia-väen päällikkö.
Pampu, kuohittujen orjain päällikkö.
Keisarin tohtorit.
Seliman orjia.
Braman pappia.

ENSIMÄINEN NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohta.

Purdovar ja sitte Aslak.

Purdovar. Jumalan kiitos, kun täällä Delhistäki löysin hyviä ihmisiä.

Aslak. Mitä kaikkia! Purdovar! Vain erhetynkö minä?

Purdovar. Aslak! sinä täällä, ja tässä huoneessa.

Aslak. Ja teidät, ruhtinas, minä näen vielä elossa ja nyt Delhissä?

Purdovar. Vait Jumalan tähden, vait siitä! mutta kuin sinä tänne jouduit?

Aslak. Kummallisella tavalla, ruhtinas! Sinä kaukana päivänä kun vihollinen vallotti meidän isän-maan ja poltti teidän ihanan linnan, minä juoksin vielä tulen sekaan sinne etsimään teidän äitiä, minä syöksin huoneesta huoneeseen ja huusin, mutta en löytänyt mitään. Palaneilla vaatteilla ja säretyllä sydämmellä pääsin sieltä ulos ja pakenin Tatariaa kohti. Monjailta pako-kumppanita sain kuulla että kuningas ja te olitte tappelussa kaatuneet. Tuskassani minä riensin aina etemmäksi, ja seisatuin viimeksi Hassanin nimellä tähän kaupunkiin työ-mieheksi. Onneni toi minun tähän taloon, jonka leskenä ollut emäntä muuttui vaimokseni. Mutta miten te, ruhtinas, jota itkin kuolleena, olette tänne joutuneet?

Purdovar. Pian yhtäläisellä tavalla kuin sinä. Samana päivänä, kuin viholliset olivat voittaneet sen viimeisen tappelun, minä ja isäni juoksimme linnaan, ja kerättyä sieltä mitä kalliinta oli, pakenimme äitini kanssa Altain vuorille päin ja söimme siellä ruohoja ja metsän eläimiä. Harteillani minä kannoin äitiäni ja se vanha kuningas, isäni, astui jalkaisin ne äärettömät matkat. Niin viimenki seisatuimme eräasen kaupunkiin Tatariassa. Puettu huonoihin talonpojan vaatteihin ja paljain jaloin, minun täytyi siellä kerjäten elättää vanhempiani. Mutta tässäkin tilassa meitä vielä uhkasi uusi onnettomuus. Se voimallinen valloittaja antoi joka haaralla meitä kuulustella, ja etsijät jo olivat meidän jälillä. Meidän täytyi paeta aina etemmäksi.

Aslak. Olkaa jo, ruhtinas! teidän jokainen sana viilee halki sydämmeni, mutta sanokaa, ovatko kuningas ja hänen puoliso vielä elossa?

Purdovar. He ovat elossa. Totinen jalous, Aslak, näkyy ihmisen onnettomuudessa. Me tulimme kuningas Keikobadin pää-kaupunkiin. Siellä sain palveluksen tämän kuninkaan hovissa. Alhaisena työmiehenä minä sain siellä kantaa raskaita kuormia ja kaivaa oja hänen lystäys-tarhassaan. Kuninkaan tytär Adelina näki minun siellä, ja minä en tunne aaveksiko hän mitä, mutta hän rupesi minua kohtelemaan enemmän kuin ystävyydellä. Minun tilani rupesi paranemaan. Vaan Adelinan isä, en tiedä mistä syystä, ryhtyi yhtäkkiä sotaan Delhin keisarin kanssa ja kaatui siellä, Adelina joutui vangiksi ja oli hukutettu Ganges-jokeen. Minä jäin taas kerjäläiseksi.

Aslak. Jättäkää jo, ruhtinas! Se on kauheaa sitä kaikkea kuulla; mutta nyt te olette sota-sankarin puvussa, sanokaa, miten onni teille viimenki leppyi?

Purdovar. Kabul'in ruhtinalta hävisi kallis metsäkoira. Minä olin niin onnellinen että sen löysin. Palkinnoksi siitä hän lahjoitti minulle tämän vaatteuksen, korjasi isäni ja äitini kaupungin vaivais-

huoneesen. Siellä, Aslak, vaivais-huoneessa elää nyt sinun kuninkaasi puolisonsa kanssa, ja sielläki vielä vavisten tulla tunnetuksi ja tapetuksi.

Aslak. Voi hyvä Jumala!

Purdovar. Minä, saatua tämän vaatteen ja vähäisen rahaa, läksin etsimään onneani, tulin tänne Delhiin ja arvelen pyrkiä keisarin sota-väkeen. Jos täällä voisin löytää paremman onnen, tahi lopettaa tämän kurjallisen elämäni, toisen tahi toisen. Mutta Aslak! mikä juhla nyt on kaupungissa, joka sen väen on pannut niin liikkeelle? Minä en tahtonut saada missään majaa, ennenkun se hyvä nainen otti minun tähän huoneesen.

Aslak. Se oli minun vaimoni.

Purdovar. Kiitä onneas, joka sinulle on suonut sellaisen vaimon. Nyt hyvästi, Aslak! Minä pistäyn katsomaan tämän kaupungin elämää.

Aslak. Olkaa nyt ruhtinas! vain tahdotteko te nähdä niitä kauheita töitä!

Purdovar. Kuin? mitä sinä sillä tarkoitat?

Aslak. Miten Selima, keisarin ainoa tytär, on tuottanut kurjuuden tälle kansalle.

Purdovar. Se on se sama satu, jota ämmät juorusivat Kabul'issa, ja jolle olen kylläkseni nauranut. Vaan sano kuitenkin, miten sen laita on.

Aslak. Selima keisarin ainoa tytär, joka on sekä viisas että niin ihana, ettei kukaan maalari ole voinut häntä oikein kuvata, vaikka niin monta kuvaa hänestä kulkee ympäri Aasian, hän vihaa avio-säätyä niin, että suurimmat kuninkaas ovat häntä turhaan kosineet.

Purdovar. Ihan sama satu, jolle jo olen usein nauranut. Mutta enemmän!

Aslak. Se ei ole niinkään satu. Keisari on jo usein häntä tahtonut naittaa niille nuorille kuninkaanpojille, mutta turhaan; hän on seissut vasten ja sillä tuottanut valtakunnalle monta sotaa. Keisari viimein suuttui ja sanoi: "tottelematon lapsi, päätä nyt viimenki naida ja lopeta ne alituiset sodat, tahi virka minulle keino, millä karkoittaa pois ne aina uudet kosijat ja heidän vihat". Nämä vakaiset sanat liikuttivat, ja kyyneleet silmissä hän vielä koetteli lepyttää isänsä, mutta turhaan. Viimeksi hän rukoili isänsä hänelle lupaamaan — kuulkaa mitä tämä peto rukoili!

Purdovar. Sen sadun minä jo olen sata kertaa kuullut ja sille nauranut. Hän pyysi isältänsä lain, että jokainen sai häntä kosioida, mutta sillä väli-puheella, että hän jokaiselle kosijalle sai antaa kolme arvoitusta. Joka ne arvasi, se sai hänen, mutta ken ei arvannut, se keisarin piti paikalla mestata; sano, eikö se ollut niin se satu?

Aslak. Ah, jos se olisi satu! Keisari sitä ensin kyllä kauhistui, mutta liukastellen se kunnoton sai keisarin sen lupaamaan ja sanoi sitten viekastellen isällensä: "eihän kukaan ruhtinas mene sellaiseen leikkiin, ja sen perästä minä saan olla rauhassa; vaan jos ken kurja uskaltaisi, silloin, isä, te olette viaton", ja niin se laki tuli vannotuksi. Minä soisin, että se olisi satu ja tahtoisin sanoa että se on unta, jota näen.

Purdovar. Kun sinä sen sanot, minun täytyy se uskoa; mutta eihän kukaan toki ole niin hurja ollut ja pannut siihen päätänsä?

Aslak. Katsokaa, ruhtinas, tuo korkea torni tuossa torilla, se on tehty niiden ruhtinain päistä, mitkä jo ovat sen tähden mestatut.

Purdovar. Se on kauhistava. Ja sen kunnottoman tähden he ovat panneet pölkylle päänsä?

Aslak. Elkää sanokaa, ruhtinas! Jokainen, ken näkee hänen muotonsa niissä kuvissa, joita hänestä on maalattu, hurjenee ja syöksee ummessa silmin surmaansa kohti, toivossa saada omaksensa sitä erinomaista ihanuutta.

Purdovar. Ne ovat hurjat, ihan hurjat.

Aslak. Ihan viisaimmat, ruhtinas! juuri tänä päivänä katkeaa Samarkand'in ruhtinan kaula, ja koko kaupunki rientää nyt sitä katsomaan. Kyyneleet silmissä se hyvä keisari täyttää valansa, ja se ylpeä iloitsee ja kehuu sillä. Kuulkaa! rummut tärisevät, nyt se on tehty, se onneton on herennyt elämästä. Minä tulen varten pois, etten sitä näkisi.

Purdovar. Hirmuiset ovat ne asiat, mitä puhelet. Ja Jumala on luonut ihmisen muotoon sellaisen pedon, jolla ei ole sydäntä, ei ihmis-tuntoa!

Aslak. Ruhtinas, vaimoni tytär on hänellä orjana. Hän puhelee siitä uskomattomia. Se on hirveä peto se sama Selima, mutta vaan miehille. Muuten hän on sievä ja hyvä, ylpeys on hänen ainoa vikansa.

Purdovar. Helvettiin sellainen olento, joka ei rakasta kuin itseänsä!
Hänen isänä minä polttaisin hänet tulessa.

Aslak. Katsokaa tuossa on Taimur, tuossa on nyt Taimur, sen onnettoman ruhtinan ystävä.

Toinen kohtaaus.

Entiset. Taimur (tulee ja kättelee Aslakkia).

Taimur. Hän jätti minun. Se hirveä teko on tehty. Ah! miksi se ei kohdannut minua!

Aslak. Herra Jumala! ja ette te voineet sitä estää!

Taimur. Tarvitsenko minä syyttämisiä! Enkö minä tehnyt kaikki mitä ihminen tehdä voi, mutta kuuluiko siinä minun sanani. Se oli hänen surmansa, joka häntä sinne veti!

Aslak. Unhottakaa nyt pois se hirmuinen tapaus.

Taimur. Minä unhottaa! Ei milloinkaan voi minulta unohtua se kuolema, jonka nyt näin. Viimeiseen hetkeen minä seisoin hänen vieressä. Hänen viimeiset sanat viilivät minua kun veitsellä: "elä itke, ystävä, sanoi hän; minä kuolen mielelläni, sillä minulle ei ollut sallittu sitä, joka minulle oli rakkain tässä maa-ilmassa. Isäni antakoon anteeksi, että erosin hänestä ilman jää-hyväisittä; näytä hänelle tämä kuva, niin hän ymmärtää kaikki". (Vetää poveltaan kuvan.) Tätä kuvaa hän vielä katseli ja suuteli tulisesti ja itki. Sitte työnsi sen minulle, ja silloin hänen kaulansa katkesi. Ah, hirmuinen näkö! (Viskaa lattialle kuvan.) Helvettiin nyt sellainen kuva! minä polen sen jalkoini, ja pakenen pois tästä kauhistuksen maasta sinne, missä ihmisen korvat ei kuule, kun itken sitä ystävää, jonka kadotin.

(Menee raivossa ulos.)

Kolmas kohtaaus.

Purdovar. Aslak.

Aslak. Nyt sen kuulitte, ruhtinas.

Purdovar. Minä olen ihan hämmästynyt. Mutta miten paljas hengetön kuva on voinut sen vaikuttaa. (Tahtoo ottaa kuvan ylös.)

Aslak. Jumalan tähden, ruhtinas, te olette kuoleman!

Purdovar. Kuin, olet sinä hulluna? Paljas kuva! minä tahdon nähdä sen hirveän kauneuden. (Tempasee käteensä kuvan.)

Aslak. Se on mahdoton, ruhtinas, te olette hurjana, minä en voi sitä sallia, te olette hukassa!

Purdovar. Sinä olet hullu, Aslak, luuletko minua niin heikoksi? Yhdenkään naisen silmät eivät ole voineet minua liikuttaa, sen vähemmin tuo hengetön kuva.

Aslak. Mutta kuitenkin, hyvä ruhtinas! minä rukoilen, antakaa se nyt olla, elkkää sitä katsoko.

Purdovar. Mitä hurjutta! sinä suututat minun. (Työntää pois Aslakin ja katsahtaa.) Jumalani!

Aslak. Voi minua onnetonta!

Purdovar. Aslak! (Tahtoo jotain sanoa, vaan unohtuu jälle katsomaan.)

Aslak. Jumala sen tietää, ettei se ole minun syyni!

Purdovar. Noissa suloisissa silmissä, tuossa hemepeässä näössä ei voi olla sitä julmuutta, josta puhelit.

Aslak. Onneton, mitä te nyt sanotte! Tuhat kertaa ihanampi kuin se kuva on Selima itse. Kukaan maalari ei ole voinut kuvata hänen totista ihanuutta, mikään kieli ei voi kertoa hänen silmäinsä suloutta. Oh, ruhtinas! viskatkaa pois se onneton kuva, ja elkkää antako sen näön myrkyttää teidän nuorta elämäänne!

Purdovar. Turhaan sinä koet minua säikyttää. Mitä koko tämä elämäni maksaa, jos en saa häntä! Minä tahdon tuon ihanimman vaimon tahi menetän pääni. Mutta Aslak! luuletko sinä, että minä,

ennenkun tuomio lankee, saan nähdä hänen kasvonsa? (Uusi rummun lyönti kuuluu.)

Aslak. Kuulkaa, katsokaa, ruhtinas, ja paetkaa! Sen äsken mestatun päätä nostetaan tuohon kauhistavaan torniin. Minä luulen näkeväni teidän oman pääänne sen yläpuolella... Paetkaa, paetkaa ruhtinas!

Purdovar. Sinun pelkosi on turha, Aslak! Jos meitä säilyttäisi kaikki ne päät, mitkä ovat katkenneet jalon aikomuksen tähden, luuletko sinä, että mitään suurta ja jaloa työtä maa-ilmassa tapahtuisi? Ihanimmat voitot, Aslak, ovat ne, mitkä me hengen vaarassa voitamme. Ja kun kerran häntä rakastan, mitä koko elämäni maksaa, jos häntä en saa? Ole siis huoletta, ystäväni! minä en unhota sinua, jos arvoitukset selitän. Nyt hyvästi!

Aslak. Ei, ei, ruhtinas, te ette saa mennä, minä rukoilen, hoi, vaimo hoi, Margiana! tule sinäki, pidätä, elä laske! Ah! hän menee! Voi minua onnetonta!

(Esi-riippu lankee.)

TOINEN NÄYTÖS.

(Keisarin linnassa.)

Ensimmäisen kohtaus.

Pampu. Rimpi.

Pampu (sauva kädessä). Liikkukaa nyt sukkelaan! Asetelkaa kaikki paikoilleen! Keisari tulee istumaan tuossa ja tällä puolella hänen ihanuutensa, se minun ruhtinattareni.

Rimpi. Kuin Pampu! mitä te meinaatte? mitä se sellainen kiire taas?

Pampu. Ja tuohon pankaa istuimet niille viisaille tohtoreille! Ne eivät täällä mitään toimita, mutta heidän pitkät parrat pitää olla, missä viisautta tarvitaan.

Rimpi. No sanokaa, mistä se puuha taas tuli?

Pampu. Mitä ja mistä! Sitä ja siitä, kun keisari ja hänen suurin armonsa, minun ruhtinattarein sekä ne viisaat tohtorit tulevat diivaniin. Yhden ruhtinan kaulaa syyhyttää taas tulla päätänsä lyhemmäksi.

Rimpi. Mitä? siitä on tuskin kolme tuntia kun viimeinen sai osansa.

Pampu. Jumalan kiitos, meidän asiat kulkevat hyvästi!

Rimpi. Ja siitä te voitte kehua, sillä hirveällä työllä!

Pampu. Miks ei, miksi minä sillä en kehuisi? Sillä, näät sinä, Rimpi, joka uuden kosijan aikana linnassa paistetaan hää-kokkarat valmiiksi, se on kerran sellainen tapa, ja tähteet niistä annetaan meille. Kuin monta päätä, niin monta juhlaa meillä!

Rimpi. Se on kauhistava! Sellaiset ajatukset ovat yhtä mustat kuin sinun naamasi. Jos sinä olisit oikea ihminen, sinä et voisi niin haastaa. Eikö sinua yhtään säälitä ne ihmis-parat?

Pampu. Säälitäkö? ken hiis heitä tänne käskee? Ja luuletko sinä, että me otamme keltään päätä, kellä sitä tänne tullessa on ollut? Ei suinkaan, he ovat jo ennen aikojaan sen hävittäneet.

Rimpi. Viisas laitos, oikein viisas! hakata päät poikki niiltä sieviltä ruhtinoilta, jotka ovat tehneet sen kunnian ja tulleet kosiin, siksi etteivät ole arvanneet kolmea arvoitusta!

Pampu. Se ei ole niinkään hullusti kuin luulisit, ystäväni! se se onkin oikein sukkela keino, jos tahdot tietää. Jokainen osaa kosioida, ja se on hyvin lysti ajaa kosissa ja pitää hyviä päiviä morsiamen kotona. Vaan se ei ole niinkään lysti olla rahtöörinä kaikille löyhkille, jotka ojentavat kätensä tavoittamaan ihaninta naista. Toinen olisi heille pannut jotki ehdot, mietintä-ajat ja muut toimitukset. Meidän ruhtinatar pani kolme arvoitusta. Ne voipi jokainen, kellä on älyä, selittää lämpimässä tuvassa istuen, mutta löyhkiltä ne katkasevat pään pois, eikö se ole sukkela keino, vain miten, Rimpi?

Rimpi. Minä arvelen, että moni voisi olla hyvä sulhanen ja oivallinen mies, mutta olla tottumaton sellaisiin kapineihin, kun teidän arvoitukset.

Pampu. Se se onkin, ystäväni, jota ruhtinatar meinaa. Sillä, näät sinä, hän arvelee, että se on parempi kun naiset antavat miehillensä sellaiset arvoitukset ennen häitä kuin perästä häiden. Eikö se ole viisaasti tehty, ystäväni! Sillä, näät sinä, nyt he pääsevät yhdellä sivauksella koko asiasta. Mutta ne mies-raukat, jotka sellaiseen pulaan tarttuvat perästä häiden, ne ovat todellaki hukassa.

Rimpi, Teidän keralla puhella on ihan turha. Minun nähdäni, arvoitukset voisivat olla arvoituksina, mitä varten hänen tarvitsee juuri mestata ne onnettomat, jotka niitä eivät arvaa?

Pampu. Mitä varten, mitä varten? Sitä sinä et ymmärrä! Se on sen syvän viisauden tähden! Kyllä jokainen hölmö voisi tulla kosiin keisarin tytärtä, ja kun se ei menesty, palata yhtä kunniallisena kotiinsa. Kyllä se sinulle kävisi; mutta, näät sinä, maa-ilma ei ajattele niin. Joka niin suuria aikoo ja siinä ei menesty, joka tohtii kosioida keisarin tytärtä ja vähällä vaivalla voittaa suuren valta-kunnan, mutta siitä saapi pitkän nenän, ystäväni, tiedät sinä, että sellaiset ovat löyhkiä, ja että heille on parempi että järkiään lyödään kaula poikki, kun olla ikänsä löyhkänä.

Rimpi. Mutta mitä sinä luulet tästä viisaudesta seuraavan muuta, kun että se ihana ruhtinattaresi jääpi arvoituksineen istumaan?

Pampu. Se kauhea onnettomuus sitte! ilman miehettä, kas se on suuri vahinko, se!

Rimpi. Vaan keisari tulee.

Pampu. Suoria kyökkiin! minä noudan tänne sen ihanan.

Toinen kohtaus.

Karangur. Rantala.

Karangur. Uskollinen ystävä! sanokaa milloin tämä kiusaus minulta loppuu! Yhdeltä on tuskin pää poikki, kun toinen on jo siassa. Hirmuinen tytär, joka mulle teit sellasen ristin! voinko minä nyt peruuttaa valani, vain karkoittaa ne alituiset kosiat, tahi pakoittaa tyttäreni?

Rantala. Ken teidän majesteetille tässä voisi mitä neuvoa? minun koti-maassani, siellä ylhäällä pohjoisessa, kukaan ei tunne sellaisia valoja ja lakia. Eikä meidän naisilla ole niin kiviset sydämmet, etteivät ne miehiin suostuisi. Sillä ensiksi ne rakastavat hyvin miehiä ja toiseksi ne taipuvat niihin ilman arvoituksitta. Mutta hiis tälläisiä lakia ymmärtää, ja todella sanoen, niille nauraisi meidän variksetki.

Karangur. Oletteko te nähneet sen uuden löyhkän?

Rantala. Teidän majesteetin luvalla, se asuu tämän linnan kylkeisissä, missä ne muutki ulko-maan ruhtinat. Vaan se on erinomainen mies. Minua säälistää, minun sydämmeni halkeaa, kun ajattelen että niin nuoren, niin kauniin ruhtinan pitää niin pikaisesti kuolla meidän teurastus-pölkkyllä. Minä en ole elämässäni nähnyt niin sievää, niin hyvää miestä.

Karangur. Onneton laki, joka minun piti vannoa, onkos uhrattu, niin että Jumalan armo antaisi hänelle voiman arvata?

Rantala. Siinä ei ole mitään säästetty. Kolme sataa härkää on uhrattu Bramalle, ja kolme sataa hevoista ja kolme sataa sikaa on annettu muille pyhille.

Karangur. Niin antakaa hänen tulla. Koetelkaa häntä peloittaa siitä hurjasta aikomuksesta. Sanokaa kaikki syyt mitä ymmärrätte.

Rantala. Jos puheen voima mitään auttaa, niin siitä ei ole puutosta. Vaan jos hän sittenki antaa leikata kaulansa niinkuin kirjava kukko! Ah, minua peloittaa ne sen käärmeen arvoitukset.

Kolmas kohtaus.

Entiset. Purdovar.

Karangur. Nouse seisallesi, tule lähemmäksi, ajattelematon nuorukainen! Hänen jalo muotonsa, hänen rohkea näkönsä ne viilevät minun sydäntäni. Puhu onneton, ken sinä olet ja missä maassa sinä olet syntynyt?

Purdovar. Suuri hallitsija, sallikaa minun teiltä vielä se peittää.

Karangur. Kuin! Sinä rohkeat tuntematon tulla kosimaan meidän keisarillista tytärtä!

Purdovar. Minä olen kuninkaallista sukua ja ruhtinas, jos minun täytyy täällä kuolla, niin te sitä ennen saatte kuulla nimeni ja sukuni. Siihen asti sallikaa minun olla tuntematon.

Karangur. Millä rohkeudella hän puhelee. Ah! kuin minä häntä nyt surkuttelen. Vaan jos sinä selität arvoitukset ja olet jotai alhaista sukua.

Purdovar. Suuri keisari! Laki, joka minun tuomitsee, on tehty vaan ruhtinaita vasten. Jos siis voitan ja en ole kuninkaallista sukua, silloin langetkoon pääni ja kostakoon se minun petokseni, ja ruumiini jääköön ruuaksi taivaan linnuille. Nyt olkaa siis siitä huoletta. Tässä kaupungissa on yksi joka minun tuntee.

Karangur. Jalo nuorukainen! Minä uskon sinun puhees totisuuden, mutta sinä voit myös uskoa minun keisarillisen varoitukseni. Pakene pois, pakene sitä vaaraa, johon ajattelematta tahdot syöstä. Pyydä minulta puolta valta-kuntaani, niin minä sen annan ja pelastan sinun varmasta kuolemasta. Niiden kaatuneiden veri jo painaa minua hirveästi, niin jos sinulla on sydäntä, joka tuntee toisen onnettomuutta, pelasta minut tästä uudesta murheesta ja pakene.

Purdovar. Olkaa minusta huoletta, suuri keisari! minä surkuttelen teitä, vaan en voi suostua pyyntöönne! Osottakaa paremmille suurta hyvyyttäanne. Jos minulle on sallittu osa teidän valtakunnasta, niin minä en voi sitä ottaa kuin teidän ihanan tyttärenne kädestä, tahi kuolla.

Rantala. Ruhtinas, sallikaa minunki teille tehdä vähäinen kysymys. Oletteko te nähneet ne ruhtinain päät tämän kaupungin torilla? Uskokaa, että niistä oli monta viisasta päätä. Me itse tämän suuren keisarin neuvon-antajat, vanhat läpi tottuneet kirja-miehet, me olemme turhaan halaisseet päätämme sen arvoituksilla. Uskokaa, ne eivät ole tavallisia lapsen leikkiä niin kuin: isä vielä syntymättä, poika jo sotia käy. Ei ruhtinas, ne ovat ihan toista, meidän viisaimmat tohtorit eivät saa niistä selvää. Sentähden te, maito-suu ruhtinas, menkää ajoissa kotiinne, minua säälistää teidän nuoruus, sillä tässä leikissä teidän pää on niin irti kuin nauris naatistansa.

Purdovar. Teidän puheet ovat turhat, hyvä vanhus; minä tahdon Seliman, tahi kuolla.

Rantala. Se! Seliman! Hiidelle sellainen hurjuus. Luuletteko, että tässä on kysymys kaalin päistä ja sipulista ja lantuista? Teidän omasta päästä, herra, ja tunnetteko te, mikä leikki se on, kun pää leikataan pois? Jos koko maa-ilmassa ei olisi muuta naista kun hän, se olisi silloinkin hullusti panna ainoan päänsä sen altiksi. Minä en puhu kun säälistä, herra, se ei voi olla mahdollista, että te olette niin hurja.

Purdovar. Te puhutte honkaan sen syvän viisautenne. Minä tahdon Seliman tahi kuoleman.

Karangur. Ottakaa se sitte, syöskää turmelukseen, tehkää minulle se uusi murhe. (Vartialle) Kutsukaa tyttäreni, saakoon hän tänään vielä toisen uhrinsa.

Purdovar. Minä saan sitte hänen nähdä! Jumalani, vahvista minua tänä hetkenä, ettei se näkö voisi sovaista ajatustani. Minua vapisuttaa. Viisaat tuomarit, elkää syyttäkö minua hurjaksi, minä en voi seista vasten, se voima joka minua vetää, on väkevämpi tahtoani.

Neljäs kohtaus.

Pampu tulee edellä orjain kanssa, sen perästä Kirina, Adelina ja viimein Selima, joka tervehdittyä ruhtinata, istuikse ja hänen kahden puolen Adelina ja Kirina.

Selima. Ken taas, niin monen varoituksen perästä, on rohennut tulla tutkimaan minun arvoituksiani, ja joka tahtoo päällänsä lisätä niitä monia uhria?

Karangur. Tuo se on, tyttäreni! Hän ansaitsisi, että viimenki ottaisit hänen puolisoaksesi ja säästäisit minulta sen uuden murheen, joka repii sydämmeni.

Selima. Ah, Kirina! kuin minun tuntuu nyt niin oudosti.

Kirina. Mikä teillä on ruhtinatar?

Selima. Kukaan ei ole minua liikuttanut niin kuin tuo.

Kirina. Noh, kolme helppoa arvoitusta, ja se ylpeys, ja se ylpeys, se jättäkää toistaiseksi.

Selima. Mitä sinä sanot? Sinä rohkenet, ja minun kunniani.

Adelina. Erhetynkö minä, vaan se on merkillistä kuin yhden-näköinen! Jumalani, se on sama nuorukainen, joka isäni Keikobadin hovissa oli työ-miehenä. Hän on ruhtinas, sitä minä jo arvelinkii, ja se sitte oli tosi.

Selima. Ruhtinas! teillä on vielä aika palata. Jättäkää se vaarallinen aikomus. Ihmiset sanovat minua julmaksi. Jumala sen tietää, että he valehtelevat. Minä en ole julma. Minä tahdon olla vapaa. Sen edun on saanut alhaisinkii jo äitinsä kohdussa. Pitääkö minun sitä kattoa juuri siksi, että olen keisarin tytär! Minä näen kuin vaimo on koko Aasiassa tehty miehen orjaksi. Minä tahdon kostaa teille sen vääryyden. Minulla ei ole muuta asetta kuin hyvä ymmärrys, jotta voin vapauttani puolustaa. Minä en tahdo miehestä tietää mitään, ja vihaan sitä ja sen itse-valtaa. Minä en suaitse, että hän luulee voivansa kaapata kaikki, mitä mielensä haluaa. Jos luonto minulle on antanut paremmat lahjat kuin muille, pitääkö minun olla siksi jokaisen otettavana, silloin kuin halvemmat saavat olla rauhassa? Pitääkö kauneuden yksin olla joka ajajan omaisuus? Eikö se saa olla vapaa kuin aurinko, joka ei ole kenenkään omaisuus, ja antaa valonsa ja lämpimänsä kaikille.

Purdovar. Minä kunnioitan teidän jaloa mieltä. Mutta voitteko te syyttää sitä nuorukaista, joka uskaltaa henkensä sellaisen omaisuuden voittamiseen. Kuin moni kauppias vähästä raha-voitosta uskaltaa henkensä myrskyisen meren valtaan? Kuin moni sota-sankari syöksee tulen ja keihästen sekaan halvan kunnian tähden! Vain onko ihanuus ja mielen jalous halvin kaikista? Onko se teidän silmissä vika, että nuorukainen halajaa sitä, jota se pitää korkiampana kaikkia ja siitä uskaltaa henkensä!

Kirina. Kuuletteko ruhtinatar! Jumalan tähden, kolme helppoa arvoitusta! hän sen ansaitsee.

Adelina. Miten jalo ja mikä voima hänen puheessa! Voi, jos minä silloin tiesin hänen ruhtinaksi! kuin kauheasti minä häntä nyt rakastan, kun hänet tunnen vertaisekseen! mutta rohkeutta, ehkä vieläkin hänen voittaisin! Mutta ruhtinatar, te hämmästyitte, te olette vait, muistakaa nyt kunnianne, ja elkkää antako tuollaisen itseänne voittaa!

Selima. Hän oli ensimmäinen mies, jota tuli minun säälini. Ei, ei, se ei voi niin mennä, minun pitää voittaa itseni. Uskaljas! varustaikaa nyt vastaamaan!

Karangur. Ruhtinas! Te sitte pysytte päätöksessänne?

Purdovar. Selima tahi kuolema, minä en voi lisätä muuta.

Rantala. Se on hirveää, ah! se on hirveää!

Karangur. Niin lukekaa hänelle laki. Kuulkaa se ruhtinas!

Rantala (ottaa laki-kirjan, kumartaa otsansa maahan ja sitte lukee). Jokaisella on lupa kosioida Selimaa, vaan joka sitä tehdä tahtoo, hänelle ruhtinatar antaa kolme arvoitusta. Ken niitä ei arvaa, se mestattakoon Delhin torilla kaikkein nähdä; mutta ken arvaa, se voittaa morsiamen. Niin on laki ja sen me vannomme auringon alla. (Suutelee kirjaa, painaa sen rintaansa vasten ja antaa keisarille.)

Karangur. Ah! se verinen laki, murheeni ja tuskani! Minä vannon sen korkiamman nimessä, se pitää täytettämän. (Antaa jälle ministerille) Selima, sinä saat alkaa.

Selima (nousten seisalleen ja sitten juhlallisesti).

Yks' eine löytyy maassa,
Se yhteinen on kaikille.
Et viivy sitä korjaamassa,
Se piisaa myöskin raavaille;
Ei oo niin köyhää kerjäläistä,
Ei ruhtinaa niin äveriästä,
Kuin tättä einettä vois hetken olla,
Mut kaikki kalat siitä täytyy kuolla.
Mikä eine sellainen voip' olla?

Purdovar (vähän mietittyä). Teidän palvelijanne, ruhtinatar, on hyvin onnellinen, jos häntä ei odota pimeämmät arvoitukset, kuin tämä. Se kaikille yhteinen eine, jota paitsi kukaan ei voi elää, se, jota ainoasti kalat eivät voi kuin vedessä sekoitettuna nauttia, se on ... *ilma*, se sama ilma, jota te, ruhtinatar, sekä kaikki teidän orjat yhtä vapaasti saavat nauttia.

Rantala. Kuulitteko te sen, se on ihan hivuksen päälle ilma.

Tohtorit. Ilma, ilma, ilma, se on ilma!

Karangur. Jumalan armo tulkoon sinulle, poikani! Kirina, jumalani, auta häntä vielä!

Adelina. Elä nyt auta häntä enää, hyvä Jumalani! elä anna tuon julman häntä saada, ja sen kadottaa, joka häntä rakastaa!

Selima. Hän minun voittaisi ja minä tulisin häpeälle, ei, se ei saa tapahtua! (ruhtinalle) Ruhtinas, elkää huutako hoi ennen kun olette yli ojan! kuulkaa ja arvatkaa!

Yks' kuva löytyy ihana,
Sit' ei oo maalari tehnyt,
Sill' ompii oma valonsa,
Se muuttuu joka hetkyt;
Se on yksi kuva pienoinen,
Sen suuruus on kuin helmi.
Vaan suurimmanki suuruuden,
Sun sielus' sillä tunki.
Ja helmistä se kallein on,
Ja kalliimp' kuin timantti,
Ja valo siis on verraton,
Ja loistavamp' briljanttii.
Se niin kuin tuli lämmittää
Vaan ketään ei se polta,
Se mahtuu kehään pienimpään,
Vaan koskee avaralta.
Sen sisään mahtuu koko maa-ilman kauneus
Vaan kauniimp' kaikkii on sen oma loistoisuus.

(Istuiksen.)

Purdovar. Elkää suuttuko, ruhtinatar, jos minä uskallan senki arvata. Se ihana kuva, joka mahtuu pienimmään tilaan, mutta näyttää minulle äärettömyydet, se helmi, jonka sisällinen loisto on ihanampi kuin kaikki maa-ilman ihanuudet, se on *silmä*, jossa kuvaiksen koko maa-ilman ihanuus, se on sinun oma silmäs silloin kuin se rakkaudella katsahtaa minuun päin.

Rantala. Kohti, kohti, ihan keskellen reikää, tohtorit. Silmä, silmä, silmä, ihan silmä!

Karangur. Mikä toivomaton onni!

Kirina. Voi, jos tämä olisi jo ollut viimeinen!

Adelina. Voi minua poloista! Minä olen hukassa, minä jään ilman miehettä... Mutta ruhtinatar, teidän kunnia on vaarassa, missä teidän on kaikki entiset voitot? Jumalan tähden, miettikää syvemmin.

Selima (vihastuneena). Maa-ilman pitää ennen hävitä, ruhtinas, minä vihaan sinua sitä enemmän kuta lähempänä sinä toivot olevasi; pakene nyt, jätä tämä huone, ja pelasta henkes, se viimeinen arvoitus tuottaa sinulle kuoleman.

Purdovar. En kuolemaa minä pelkää, ruhtinatar, teidän viha on ainoa, joka minua hämmästyttää.

Karangur. Rakas poikani, peräydy, elä kiusaa Jumalaa, sinä olet pelastanut kunnias ja henkes, nyt voit vielä erota. Ja tyttäreni, hylkää se kolmas arvoitus, anna hänelle kätesi ja minä seuraan teitä temppeleihin.

Selima. Minä hänelle käteni? Minä jättäisin kolmannen. Ei, ei koskaan!

Purdovar. Ja minä sanon päähän asti, ... minun kaulani katketkoon, se on Jumalan kädessä; siis Selima tahi kuolema.

Selima. Kuolema, kuolema, sinä saat sen kuulla. (Nousee seisalleen.)

Se kapine nyt arvatkaa,
Kuin itsessään on halpa;
Se puusta on ja raudasta,
Ja haavoittaa kuin kalpa.
Ei verta tok' se vuodata,
Ei keltään ryöstä, ota,
Mutt' tuopi aina rikkautta.
Ne tuop' se ilman sotaa;
Se perustan't on monta valta-kuntaa

Ja synnyttänyt monta kaupunkii;
Ei maa-ilmass oo yhtä kansa-kuntaa,
Ken ilman vaaratta voi sitä halveksii;
Ja onnellinen on se kansa,
Ken sitä pitää turvanansa.

(Repäsee peitteen silmiltänsä ja näyttää koko ihanuutensa.)

Katsokaa nyt ja elkää hämmästykö, tahi kuolkaa niin kuin olette tahtoneet!

Purdovar (hämmästyen). Ah, mikä ihanuus! silmäni huikenevat! ajatukseni seisattuu.

Karangur. Voi jumalani, hän hämmästy!

Kirina. Minä vapisen.

Adelina. Minä saan sinut vielä, minä pelastan ja sitte...

Rantala. Jumalan tähden, selvittä, rohkaiskaa! voi, voi, hän pyörtyy, viinaa, ätikkää, tuokaa ätikkää, minä juoksisin kyökkiin, vaan tämä korkea virkani, ah minä en voi.

Selima. Onneton! sitä sinä halasit; nyt sen sait.

Purdovar (selviten ja nauraen Selimaan päin). Se ihanuus, ruhtinatar, jota ensi kerran näin, löi minut hämmästyksellä, vaan minä en sentähden ole voitettu. Se rautainen ase joka ahkeruudella on voittanut maan piirin, joka erä-maat on tehnyt ihmisten asunnoiksi, joka tuottaa onnea ja rikkautta ilman sodatta ja sitä toiselta ryöstämättä, tämä siunattu kapine on *aura*.

Rantala. Hoh, minä en jaksa enää seista paljaasta ilosta, minä pyörryn, tulkaa, antakaa minun syleillä itseänne. Keisari, teidän murhe on loppunut, hahaha! naurakaa, naurakaa nyt jokainen!

Tohtorit. Aura, aura, aura, se on aura!

Kirina. Mutta ruhtinatar, katsokaa toki ylös! Hän voitti, se kaunis ruhtinas teidät jo voitti.

Adelina. Minä olen hukassa, minä jään nyt miehettä. Vaan ei sittenkään, minä toivon sittenki ... ja ken tiesi, miten se vielä horjahtaa...

Karangur. Nyt, tyttäreni, sinä et voi minua pitempään kiusata. Ruhtinas, lähestykää, antakaa minun tervehtiä teitä vävykseni.

Selima (raivossa syösten heidän väliin). Seiskaa! Minä en tahdo! minulla on vielä toiset kolme, minulla on sata arvoitusta, hänen pitää ne kaikki arvata.

Karangur. Julma tytär, sinä raivoot. Laki on täytetty, juokse hänen syliinsä, sen on diivan jo päättänyt.

Tohtorit. Siinä on kyllä, laki on täytetty, hää-pöydät katettu.

Karangur. Papit odottavat temppelissä, vihkimys pitää paikalla olla täytetty.

Selima (viskautuu isänsä eteen). Aikaa, isä, minä tahdon aikaa, minä tahdon miettimisen aikaa.

Karangur. Ei minuuttia, kiittämätön lapsi, minä jo olen kyllin kärsinyt, kymmenen päätä on jo katkennut sinun juonissasi, ja nyt minä vannon, että kaikki päät saavat sinusta olla rauhassa.

Selima. Yksi päivä vielä, se luvatkaa minulle, isä.

Karangur. Ei minuuttia; suoriam temppeleihin ja vihille.

Selima. Tulkoon sitte temppeli minulle haudaksi, minä en voi häntä ottaa. Tuhannen kertaa minä ennen kuolen kun tulen hänelle vaimoksi.

Purdovar. Hirmuinen, leppymätön! Olkoon sitte. Sinä tahdot minun vertani, sinä sen saat, minä sen sinulle annan. Mutta sitä ennen sallikaa minun teille antaa yksi ainoa arvoitus. Minä olen teille tuntematon. Arvatkaa nyt, ruhtinatar, ken minä olen ja ken minun on isäni? Jos te huomiseen aamuun sitä etten arvaa, silloin te olette minun vaimoni, vaan jos arvaatte, sillon kaulani katketkoon, ja te iloitkaa sitte voitollanne.

Selima. Siihen minä suostun, sillä väli-puheella minä olen huomenna teidän vaimonne.

Kirina. Voi, kun minua taas peloittaa!

Adelina. Ja vielä kerran minä saan toivoa.

Karangur. Vaan minä en suostu. Laki pitää täytettämän, suoritkaa vihille.

Purdovar. Jos rukoukset teissä mitä voivat, niin kuulkaa minua, antakaa hänen arvata, jos voipi.

Selima. Hän pilkkaa, kavahtakaa, ruhtinas!

Karangur. Hurja, te ette ymmärrä, mitä pyydätte. Te ette tunne sen kavaluutta, hän saa kivi-seinätki puhumaan, hän onkii teidän salaisimmat ajatukset. Mutta kun sitä tahdotte, olkoon vielä, mutta mitään verta sen tähden ei saa vuotaa; jos hän arvaa, silloin hän olkoon teistä irti, vaan jos ei, liitto olkoon silloin päätetty. Nyt tulkaa minun kanssani.

KOLMAS NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus.

Adelina.

Adelina (yksin). Nyt tahi ei koskaan. Viisi vuotta olen ollut hänellä orjana, sillä julmalla, joka murhasi isäni ja veljeni, ja jota nyt ikäni vihaan. Minun suonissani juoksee yhtä kuninkaallinen veri kuin hänen, ja minun täytyy häntä palvella. Ei ensinkään, siitä pitää tulla loppu, ja se tänä päivänä; minun pelastaa hänestä rakkaus. Se salaisuus, ne nimet minä ongitan, tahi säilytän hänen karkaamaan tästä linnasta ja menen itse keralla. Hänen täytyy minut ottaa, jos ei muuten, niin väkisin. Sinä rakastat häntä, ylpeä ruhtinatar, rakasta vaan ja peitä se ylpeydellä, mutta minä hänen otan, minä petän sinut, sinä uskot minua, sinä luulet minun niin kauhean nöyräksi... Vaan tuossa se jo onkin... Viha ja rakkaus ovat maalatut hänen kasvoillansa.

Toinen kohtaus.

Selima. Adelina. Kirina.

Selima (tulee puhellen Kirinan kanssa). Auta nyt minua, neuvo minua Kirina, minä en voi ajatella sitä häpeää, jos minun täytyy hänelle antautua.

Kirina. Ja niin kaunis ja niin nuori ja sievä ruhtinas; kuin te voitte häntä vihata? inhota?

Selima. Vihata, inhota? se on tosi, minä en voi kuin vihata. Huomis-aamuna minun pitää diivanissa ilmoittaa hänen ja hänen isänsä nimen. Koko kaupungissa ei ole ketään, joka hänen tuntee. Minä en ajatellut mitä tein, minä lupasin mahdottomia ja jouduin ansaan. Sano nyt, mitä minun pitää tehdä.

Kirina. Kaupungissa, ruhtinatar, on viisaita naisia, jotka voisivat katsoa kahvin porosta ja kortista, te etten usko, miten paljon ne tietävät.

Selima. Sinäki pilkkaat minua, Kirina, ah, mihin nyt olen joutunut.

Kirina. Vaan miksi sellaiset konstit? ruhtinatar. Eikö teitä liikuta se nöyryys, jolla hän pyysi keisarilta ... tuokin hengen vaarasta päässyt, hän tarjosi koko elämänsä jälle teidän käsiin.

Selima. Ole siitä vait, ole nyt vait, hyvä Kirina.

Kirina. Te käännytte minusta pois, te olette liikutettu, teidän silmissä on kyneleet, miksi hävetä niin viatonta tuntoa ... ruhtinatar, te häntä rakastatte, jättäkää kaikki, juoskaa hänelle kaulaan.

Selima. Ei yhtä sanaa siitä, Kirina, hän on mies ja minun täytyy häntä vihata. Minä jo tunnen, millaiset he ovat. Heissä ei ole kuin petos ja ylpeys; nöyrimmät palvelijat meitä pyytäissä, he ovat julmat isännät silloin kuin ovat tahtonsa voittaneet. Ei, Kirina, en koskaan minä tahdo olla hänen, ennen elävänä hautaan kun minkään miehen syliin.

Kirina. Sallikaa minun vielä sanoa, ruhtinatar, te häntä rakastatte, ja ylpeys on turha leikki siinä, missä rakkaus puhuu. Mitä koko maa-ilman pilkka on rakkauden rinnalla. Juoskaa sen rakastetun syliin ja unhottakaa kaikki.

Adelina (on kuunnellen tullut esiin). Kirina, mitä Jumalan armoa, sinä tohdit puhella rakkaudesta?

paljaan työ-miehen tytär, sinä voisit neuvoa meidän ruhtinatarta! ai, ai Kirina, se on hyvin pahasti, sinä antaisit meidän suuren keisarin tyttären sellaiselle; ken häntä tuntee mikä maan kulkia hän on? Ja diivanissa niin tulla häväistyksi, voitetuksi! Ja rakkaus mitä kaikkia se on? Pitääkö kuninkaan tyttären ajatella sellaista? se on talon-pojan tyttöin, se on sellaisten orjain asia kuin sinä, Kirina.

Selima. Hyvä Adelina! auta minua, minä pistän veitsellä rintaani jos en saa niitä nimiä.

Adelina. Olkaa huoletta, ruhtinatar. Se ei ole niin mahdoton kuin luulette. Viisaus tahi kavaluus ne meille antaa.

Kirina. Jos Adelina ymmärtää paremmin, ja jos hän on uskollisempi ja totisempi kuin minä, olkoon sitte!

Selima. Adelina ystäväni, minä en häntä tunne, minä en tiedä mistä hän on tullut, miten me nyt saamme hänestä mitään jälkiä?

Adelina. Te kuulitte, ruhtinatar, että kaupungissa on yksi, joka hänen tuntee. Siksi on tarvis etsiä, kuulustella, panna kultaa ja hopeaa liikkeelle. Sitä tehdään turhempikin asioihin, ammoin tällaiseen.

Selima. Ota kaikki kalliit kivet ja timantit, elä säästä mitään. Koko valta-kunnan varat ovat sinulle avoinna.

Kirina. Ja viimeksi, se ei ole ruhtinattaren ansio, se on paljas Adelinan petos.

Adelina. Ja Kirina on vissiin ensimmäinen, joka sen ilmoittaa?

Kirina. Se on liiaksi ... mutta koska sitä tahdotte, niin tietkää että se yksi, joka ruhtinan tuntee, on minulta tunnettu. Äitini kävi äsken täällä, hän oli kauhean iloinen, että ruhtinas oli arvannut, sillä se sama ruhtinas asuu äitini talossa ja isintimäni on se, joka hänen tuntee. Sanokaa nyt, enkö ole uskollinen!

Selima. Kirina-kulta, anna minulle anteeksi! Elä jätä minua nyt suutuksissa!

Adelina. Antakaa hänen mennä. Me olemme nyt päässeet jälille, se on meidän asia niitä seurata. Minä vannon, väkisin tahi petoksella minä otan sen salaisuuden.

Selima. Adelina, paras ystäväni, minä suostun kaikkeen kun vaan se muukalainen ei saa voittoa. (Menee.)

Adelina (yksin). Nyt rakkaus, auta minua! Anna minun päästä tästä orjuudesta ja pettää tuo suurin viholliseni, ja sen avulla voittaa sen, jota rakastan ... ah, miten sydämeni nyt on täynnä rakkautta ja ... petosta.

Kolmas kohta.

Purdovar. Aslak.
(Ulkona puutarhassa.)

Purdovar. Se on ihan mahdoton, koko kaupungissa ei ole ketään pait sinua, joka minun tuntee. Ja muuton minä olen jo kahdeksan vuotta ollut pakolaisena, meidän isän-maa on niin kaukana, monta sataa penin-kulmaa täältä, siellä pohjoisen kylmässä, jota täällä kukaan ei tunne.

Aslak. Ja kuitenkin se oli pahoin tehty ruhtinas; se, joka on onneton voipi pelätä kaikkea; äänettömät kivet voisivat sitä vastaan todistaa, minä sanon sen vieläki, se oli hyvin tuhmasti. Saada sellaisen naisen ja lisäksi koko valta-kunnan, ja se panna jälle sellaiseen leikkiin!

Purdovar. Jos sinä olisit nähnyt hänen tukkansa, hänen kyyneleensä!

Aslak. Naisten kyyneleet? Te etten niitä näy vielä tuntevan, ruhtinas! Elkää luottako niihin, ne ovat aina valmiit silloin kuin petos ja viekkaus niitä kärkevät.

Purdovar. Eikö käytökseni voi hänen sydäntä viimen hellyttää?

Aslak. Odottakaa sitä, sen käärmeen sydäntä!

Purdovar. Hän ei voi minusta päästä, hänen on mahdoton arvata, vain oletko sinä jo sanonut vaimollesi?

Aslak. Mitä siihen tulee, ruhtinas, en puustaviakaan; siitä olkaa huoletta, luottakaa minuun.

Neljäs kohtaus.

Entiset. Rantala. Sota-mlehiä.

Rantala. Kas, kas nyt, sakkerment! Kun minä tulin paikalle. Mistä te tulette, ruhtinas, mitä te täällä teette. (Nähtyä Aslakin.) Ja tuo, jonka kanssa te haastoitte, mikä mies se on?

Aslak. Minä poloinen!

Rantala. Sanokaa, ken tuo mies on?

Purdovar. Sanokaa itse, jos tunnette. Minä tapasin hänet tässä ja kyselin monjaita kaupungin tapoja.

Rantala. Ruhtinas, te ette tunne missä vaarassa te olette. Te olette piipussa, ihan piipussa, jos me teidät jätämme, he nytistävät teidät kuin kirjavan kukon; sentähden sallikaa astua tuohon huoneesen sota-miehet, vartioikaa hänen ovella, ei itikkaa sisään eikä ulos, se on keisarin käsky. Te näette nyt, miten hän teitä rakastaa ... mutta aamuun asti, ne nimet, säilyttäkää ne kun silmä-teränne, varokaa seiniä, varokaa kaikkia, yksin untanne ... mutta meidän kesken, jos hyvin hiljaan sopottaisitte minulle korvaan, minä voisin teille sen monin kerroin palkita ... sillä näettekö, meidän täytyy elää virastamme ja totella ei ainoasti keisaria, mutta arvaattehan te.

Purdovar. Kuin vanhus, te täytätte niin keisarin käskyt?

Rantala. Oikein, oivallisesti, kas niin teidän pitää olla... Nyt astukaa tuonne, ja Rimpi, sinä tunnet velvollisuutesi, se maksaa pääsi, jos mitä tapahtuu.

Rimpi. Minun pääni on yhtä lujasti kiini kun jonku toisenki! Hiiskään ei pääse minun käsieni läpi.

Rantala. Se on hyvä, nyt hyvästi.

Purdovar (Aslakille). Toiste näkemäksi.

Aslak. Teidän palvelijanne!

Rimpi. Astukaa, suoritkaa, ja hiiteem kaikki puheet! (Purdovar piiritetty sota-väeltä astuu huoneesen, hänen isänsä Olkinor tulee perältä, keksii hänen ja hämmästyy.)

Viides kohtaus.

Olkinor. Aslak.

Olkinor. Pettivätkö minut silmäni! mutta se on kauhistus, onnettomuus seuraa minua joka paikkaan. Ensi askeleella tähän kaupunkiin, näen poikani vankina. (Huutaa) Purdovar, Purdovar!

Aslak (juosten hänelle eteen ja asettaa miekan hänen rintaa kohti). Vait onneton, tahi tämä on sinun viimeinen hetkesi! Ken sinä olet ja mistä sinä tunnet sen nuorukaisen?

Olkinor. Mitä kummaa nyt näen! Aslak, sinä täällä, ja se on sinun työtäsi, sinä hänen petit, sinä olet tehnyt kapinan ja rohkenet miekalla uhkata omaa kuningastasi.

Aslak. Jumalani, kuin se on mahdollista, Olkinor!

Olkinor. Petturi! minä se olen, sinun onneton kuninkaasi, jonka kaikki maa-ilma on pettänyt. Mitä sinä viivyt, ota nyt henkeni tahi sysää minut samaan vankeuteen kuin poikani.

Aslak. Ah! te se olette, herrani ja kuninkaani! ja sellaisessa tilassa! Unhottakaa sokea kiivauteni, vaan se oli teidän poikanne puolesta. Jumalan tähden, elkää hänen ja teidän oman nimenne antako tulla huuliltanne, te olette muuton kuoleman omat... Mutta sanokaa, elääkö se armas kuningatar, ja onko hän seurannut teitä tänne?

Olkinor. Ah! elä mainitse häntä. Murhe ja kurjuus lopettivat hänen päivänsä minun sylissäni. Minä pakenin samassa tänne kuulustamaan poikaani ja onnettomuuteni toi minut näkemään häntä sillä hetkellä kun hän vietiin vangiksi ja kuolemaan.

Aslak. Tulkaa pois, kuningas, teidän poikanne ei ole niin vaarassa kuin luulette, ja huomenna hän voi olla onnellisin ihminen maa-ilmassa. Mutta siihen asti, elkää antako hänen nimensä tulla huuliltanne, ei millään ehdolla.

Olkinor. Mitä salaisuuksia, selitä paremmin.

Aslak. Tulkaa pois, tässä ei ole paikka ... vaan mitä kaikkia, nyt vaimoni tulee linnasta. (Vaimollensa) Mitä sinä tänne tulet, onneton, mitä sinä täältä etsit?

Kuudes kohtaus.

Entiset. Margiana.

Margiana. Tiedät sinä ukkoseni, kun minä kävin linnassa, ja sen tein siinä ilossa, kun kuulin että meidän majakas oli voittanut ... ja se oli niin lysti nähdä sitä ylpeää morsianta... Kirina se vei minut oikein sen luo.

Aslak. Sinä lennät kuin hännätön harakka räksättämään, mitä tunnet ja mitä et tunne. Minä tahdoin sinut kieltää sinne menemästä. Mitä kaikkia sinä siellä ehdit räksättää? Vissisti, että se tuntematon ruhtinas asuu meillä? sano, kerkesitkö sinä sen ilmoittaa?

Margiana. Jos minä olisin kerinnyt, mitä sitte?

Aslak. Sano suoraan, virkoitko sinä sen?

Margiana. Taisinhan minä sen virkkaa, ja mitä minä sitä olisin peittänyt ... ja tiedät sinä, he tahtoivat nimenki tietää, ja minä sen heille lupasin.

Aslak. Hurja! nyt me olemme jokainen hukassa. (Olkinor'ille) Paetkaamme ... elkää viipykö.

Olkinor. Mutta sanokaa nyt, mikä salaisuus!...

Aslak. Pois tästä ... aika kuluu, me olemme hukassa, vaan se onki jo myöhään, he jo minua etsivät, tunnoton eukko, mihin pulaan sinä meidät saatit!...

Seitsemäs kohtaus.

Entiset. Pampu.

Pampu. Seiskaa paikalla, no, noh, niin kuin naulatut!

Margiana. Voi minua poloista!

Aslak. Te etsitte Hassan'ia, tässä minä olen, viekää minut.

Pampu. Sst! Hiljaan, ilman hälinättä! se on hyvässä aikomuksessa, se erinäinen armo, joka teille tapahtuu.

Aslak. Te viette minun keisarin linnaan, minä olen valmis.

Pampu. Nonoh! ei kiirettä; katsokaa, se armo, joka teitä kohtaa, se on ylen suuri, se on ääretön. Keisarin tyttären linnaan, onnelliset ihmiset, arvaatteko te, mitä se on? Jonne itikkaa ei lasketa ennen kun tarkoin tutkitaan, jos se on mies- tahi nais-puoli. Jos se on mies, se hirtetään ilman armotta, järkiään ... vaan ken tuo vanha ukko on, ken se on?

Aslak. Köyhä kerjäläis-ukko, jota en tunne, nyt lähtekää!

Pampu (katsoo irvistellen Olkinor'ia). Nonoh! nonoh! köyhä kerjäläis-ukko! me olemme tänä päivänä hyvin armolliset, me olemme päättäneet tehdä onnelliseksi tuon kerjäläis-ukonki ... mutta tuo nainen? ken se on? ken se on?

Aslak. Mitä te viivytte? Minä olen valmis, tulkaa jo! voinko minä tuntea kaikki akat, mitä on kaupungissa? Tuota en ole koskaan nähnyt, minä en tunne, en tiedä.

Pampu. Sinä et tunne et tiedä? tuhat tulimainen! Sinä et sitä ole koskaan nähnyt? Sakkerment! Sinun oma vaimosi, Kirinan äiti, sata kertaa olen hänet nähnyt linnassa, kun hän Kirinalle tuo valkeita pesuja, ... kaikki kolme linnaan, suoritkaa linnaan! se on sen armollisen ruhtinattaren käsky.

Olkinor. Jumalani! mihin nyt jouduin!

Margiana. Minä en voi ymmärtää!

Aslak. Mihin me nyt joudumme? Tietkää että hirmuinen kiusaus on meillä edessä, ... vaan muistakaa, teidän ja poikanne nimet eivät saa millään ehdolla tulla meidän huulilta ... muuten me murhaamme hänen, nyt eukko, sinä sait, mitä hait.

Margiana. Suojelkoon meitä Jumala!

Pampu. Sst, vait! ihan äänettä! suoritkaa!

(Menevät.)

NELJÄS NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohta.

Selima. Kirina. Margiana. Olkinor. Aslak.

Selima. Minä alennun teitä vielä rukoilemaan, tuo kulta-läjä on teidän, jos hyvällä minulle virkätte ne nimet. Vaan jos kiellätte, minä käsken paikalla nuo miekat sysätä teidän rintoihin. Orjat olkaat valmiina heidät tappamaan. (Orjat asettavat miekat heidän rintoja kohti.)

Aslak. Eukko, nyt näet mihin sinun lärpätös meidät saatti... Ruhtinatar, pistättäkää minut kuoliaksi. Orjat, totelkaat julman haltianne käsky, pistäkää! ... minä tunnen molemmat nimet, se ruhtinas on minun ystäväni ... mutta kaikki teidän kulta-läjät, kaikki teidän uhkaukset eivät säilytä minua virkkamaan sitä, jota en tahdo.

Margiana (rukoillen Selimaa). Ah, ruhtinatar, armoa, armoa!

Olkinor. Minä olen vanha ja onnettomuus on katkeraksi tehnyt minulle elämän tässä maa-ilmassa. Minä virkan ja pelastan nyt, ystävä, sinun henkesi.

Aslak. Jumalan tähden, me olemme kaikki hukassa, jos sen virkätte. Nimet eivät saa tulla teidän huulilta.

Selima. Kuin, sinäki tunnet hänen, vanhus?

Olkinor. Jos minä tunnen? ... vaan, ystävä, miksi minä en saa ilmoittaa?

Aslak. Te surmaatte hänet ja meidät kaikki.

Selima. Hän säilyttää sinua, ukko, elä pelkää, orjat, tappakaa tuo ilkeä. (Orjat rupeevat pistämään.)

Margiana. Hyvä Jumala! minun mieheni!

Olkinor. Päättäkää, ruhtinatar! vannokaa Jumalan nimessä, että hän ja se tuntematon ei tarvitse peljätä; minä annan henkeni heidän puolesta ja ilmoitan sen mitä tahdotte; te saatte minulta tietää kaikki.

Selima. Minä vannon, ettei hänelle eikä ruhtinalle eikä kellenkään teistä tapahdu mitään vaaraa.

Aslak. Kavala valehtelija! viekas käärme, sen valan takana piilee petos ja kavaluus. Vannokaa että te olette ruhtinan puoliso, sillä hetkellä kun kuulette hänen nimensä. Vannokaa, jos voitte, ettei hän, teitä hylättynä, lopeta omaa elämänsä, ja ettei meille mitään pahaa tapahdu.

Olkinor. Mitä salaisuuksia. Jumalani! ota minulta tämä tuska!

Selima. Mitä pitkistä puheista! orjat tappakaa heidät kaikki.

Margiana. Oh! ruhtinatar! armoa, armoa! (Orjat rupeevat pistämään.)

Olkinor. Poikani, rakas poikani, minä kuolen sinun edestäsi. Sinun äitis meni edellä, minä seuraan nyt perästä.

Selima. Sinun poikasi! mitä se on! Sinä olisit hänen isänsä, ruhtinas ja kuningas ... sen tuntemattoman isä?

Olkinor. Minä se olen, hirmuinen ruhtinatar! Minä olen kuningas ja isä, onnettomuus on minun painanut tälläiseksi.

Aslak. Oh! kuningas, mitä te olette tehneet!

Margiana. Kuningas, ja tuossa kurjuudessa?

Kirina. Armollinen Jumala!

Selima. Kuningas ja sellaisessa tilassa! Hänen isänsä, sen onnettoman nuorukaisen isä; ja hän itse raakana työ-miehenä elättänyt henkensä. Ah! mikä hirvittävä onnettomuus!

Aslak. Hän on kuningas, kauhistuttaa ruhtinatar ryhtyä häneen! Jos teillä ei ole sydäntä, joka tuntee toisen onnettomuuden, niin hävetkää teidän oman isänne tähden musertaa hänen vanhuuttansa.

Kirina. Te olette liikutettu, ruhtinatar! armahtakaa nyt ja surkutelkaa onnettomuutta!

Toinen kohta.

Entiset. Adelina.

Selima: Tulet sinä, Adelina? Auta minua, hyvä Adelina. Minä en tiedä enää mitään apua. Tuo on hänen isänsä ja kuningas.

Adelina. Minä kuulin jo kaikki, pois heidät, ajakaa heidät pois, keisari on paikalla täällä.

Selima. Kuin, isäni? Minä olen hukassa!

Adelina. Hän jo on tulossa, ajakaa, ajakaa heidät pois alimaisiin vankeuksiin, kunnes toisin käsketään. Kaikki väki-valta, ruhtinatar, on tässä turhaa, viekkaus on ainoa, mikä meitä auttaa. Minulla on kaikki valmisna, sinä Margiana jäät tänne ja Kirina kanssa.

Aslak. Kuulkaa, ruhtinas, meillä on uusi kiusaus edessä. Pysykää vahvana, Margiana, Kirina! Pysykää uskollisina. Nuo molemmat käärmeet kiertävät teidän ympäri.

Selima. Te olette kuulleet, suoritkaa, salasimmat vankeudet ovat teidän asunto.

Olkinor. Tulkoon teidän vihanne minun päälleni, vaan säälikää poikaani!

Aslak. Hän sääliä? Tuo syöjätär, joka sysää meidät viattomat sinne, missä ei kuu ei päivä paista; ja mintähden? että hän saisi näyttää maa-ilmalle miten ihmiset ovat hänelle leikki-kaluja. Mutta kavahtakaa, ruhtinatar, taivaassa on kosto.

(Menevät.)

Kolmas kohta.

Selima. Adelina. Kirina. Margiana.

Selima. Minä luotan nyt sinuun, Adelina! sano, miten sinä minut pelastat?

Adelina. Ruhtinan vartiat, mitkä keisari hänelle lähetti, ovat jo voitettut. Pääsy hänen luo on vapaa, me viettelemme hänen, hän on herkkäuskoinen; minä tarvitsen Margianan ja Kirinan avukseni.

Selima. Sinun miehesi elämä on minun kädessäni.

Margiana. Minä olen valmis kaikkeen, kun vaan pelastan hänen.

Selima. Ja jos tahdot olla minun ystäväni, Kirina!

Kirina. Luottakaa minuun, ruhtinatar!

Adelina. Sitte tulkaa, meillä on kiiru.

Selima. Menkää, menkää, tehkää mitä hän käskää.

Neljäs kohta.

Selima.

Selima (yksin). Voipiko hän minua auttaa? Saanko minä vielä tämän voiton? Kenen nimi on siten kuuluisampi kuin minun ympäri Aasian? Ken tulee sitte minun rinnalleni älyn ja neron voimassa? Millä ilolla huomenna diivanissa voin viskata noiden viisaiden neuvosten silmille nimet, joita oli mahdoton arvata ja löytää! Ah! ja kuitenkin pelkään ja vapisen, jos tämä voitto hänen musertaa, ah! se on ainoa pelko, mikä koskee sydämmeeni. Mutta voinko minä peräytyä? se on mahdoton, Adelina sanoo oikein,

se on nyt jo myöhään, voitettu yhdeltä, se on voitettu kaikilta.

Viides kohtaus.

Selima. Karangur.

Karangur (ottaen tyttärensä käden). Minä tulen pelastamaan sinun kunniasi, Selima.

Selima. Minun kunniani? Sen vaivan voitte säästää, korkea majesteetti. Minä arvelen huomen-aamuna sen pelastaa itse.

Karangur. Sinä petyt, Selima, minä näen sinun silmistäsi, ettet sitä itse voi uskoa. Minä olen isäsi, ja sinun tuskasi minua säälistää. Selima, me olemme kahden kesken, sano nyt suoraan, tiedätkö sinä jo ne nimet?

Selima. Huomenna diivanissa te saatte kuulla, jos ne tiedän.

Karangur. Sinä et vielä niitä tunne, sinä et voi tuntea, mutta lapseni, jos ne jo kuitenkin tuntisit, sano nyt ... minä annan sen muukalaisen yöllä paeta ... sinä ilmoitat huomenna hänen nimensä, niin on kaikki pelastettu.

Selima. Minä ne tunnen ja en tunne, sanalla sanottu, te saatte huomenna julkisesti kuulla, jos ne tunnen.

Karangur. Elä pikastu, tyttäreni! Minä uskon ettet sinä vielä niitä tunne... Mutta Selima! Minä ne tunnen, ne ovat kirjoitetut tuossa paperissa, näet sinä, merkillinen sattuma ne toi minulle nyt ikään; lähetys kaukaisesta maasta toi minulle kertomuksen hänestä ja hänen isästänsä. Tyttäreni, vanno nyt, että huomenna annat hänelle kätesi ja lopetat häneltä onnettomuuden, niin sinä saat tällä hetkellä minulta hänen ja isänsä nimet ... ykskään ihminen ei saa tietää, mistä ne sait, sinun voittoni on täysi ja kaikki menee hyvin.

Selima (liikutettuna), Isäni yllyttää minua hirmuiseen petokseen... Mitä minä nyt teen? ... luotanko Adelinaan ja jätän kaikki epä-vakaisen onnen nojaan ... vain otanko nyt, kun tarjotaan, ja teen sen vihatun liiton... Alas nyt ylpeä sydän ... ja eihän se ole häpeä täyttää isän pyyntöä? Vaan jos Adelina saa nimet ... missä on silloin voittoni?

Karangur. Sinä arvelet, tytär! Se on turha arvella niin kohtuullisessa asiassa.

Selima. Ei, ei sittenkään! Minä luotan Adelinaan. Minä näen nyt koko viekkauuden, he ovat häneltä itseltään saaneet nimet ... he pettäisivät minua kuin lasta.

Karangur. Se on turha niin kauan miettiä, päätä Selima, minä virkan nimet sinulle paikalla.

Selima. Minä olen päättänyt. Aamulla diivanissa te saatte kuulla.

Karangur. Hurja, sinä uskallat ottaa sen häpeän, sen julkisen häpeän! koko kaupunki sinua pilkkaa, he nauravat sinulle vasten silmiä, he näyttävät sinulle hampaitansa ja kaikki ne entiset voitot ovat unhotetut ... niin monta päätä on leikattu turhaan! Elä nyt tai kuole, minä en sinusta tahdo tietää.

(Menee.)

Selima. Adelina, missä sinä olet, paras ystäväni, pelasta minua, koko maa-ilma on minut hyljännyt, isäni jätti minut suutuksissa, sinä ainoa voit minun pelastaa!

Kuudes kohtaus.

Purdovar.

Purdovar (yksin vankeudessa). Kello on lyönyt kolme, sanoi hän, minun vartiani. Hän pyysi minun panna maata. Mutta pääni on niin täynnä, että tuskin saan unta. Vaan juttua se kumminkin oli, että hän minua varoitti kummituksista. Huh' minä voin arvata, he koettavat nimiä minulta viekoitella. Ja vaikka keisari on kieltänyt tänne ketään laskemasta ... ne kurjalliset orjat! vähäisin lahja, moniahta rupla heidät saa unhottamaan sen itse-valtiaan käskyt. Sellainen, sinä Delhin suuri itse-valtias, on sinun voimasi! sinulla on valta käskeä, se on se ainoa, jolla sinä voit kehua... Vaan jos nyt koettaisin vähän nukahtaa. (Viskautuu sohvalle.)

Seitsemäs kohtaus.

Purdovar. Margiana.

Margiana (nyästen ruhtinasta). Hyvä ruhtinas, armollinen herra, herätkää, minua vapisuttaa, sallikaa minun...

Purdovar. Ken te olette ja mitä tahdotte?

Margiana. Ettekös te minua tunne? Teidän ystävänne vaimoa, Margianaa, majatalonne emäntää?

Purdovar. Puhukaa, mitä teillä on sanomista?

Margiana. Minulla on hyvin tärkeä asia, ... minua vapisuttaa sitä ilmoittaessa, ... ruhtinas! teidän isänne on meillä.

Purdovar. Mitä kaikkia? Suuri Jumala!

Margiana (itkein). Ja hän on tullut leskeksi, teidän äiti on kuollut ja haudattu.

Purdovar. Rakas äitini, ah!

Margiana. Ja se isä parka on kauheassa tuskassa teistä, hän pelkää teidän hengen olevan vaarassa, hän uhkaa mennä keisariin ja ilmoittaa ken hän on, ja ken te olette, ja mieheni sanoi, että sellainen ilmoitus teille tuottaa kuoleman. Hyvä ruhtinas, pelastakaa häntä, hän pyysi teiltä yhden sanan, teidän nimenne vaan ... se hänelle tuottaa levon, hän siitä ymmärtää, että te olette elossa.

Purdovar. Isäni täällä ja äitini kuollut, mitä kummaa te sanotte, se ei ole mahdollista!

Margiana. Minä en tahdo tulla autuaksi, jos se ei ole totta.

Purdovar. Isä parka! Äiti raukka!

Margiana. Joutukaa nyt, ruhtinas! aika kiirehtää, teidän isä voisi mennä keisariin; kirjoittakaa. (Ottaa taulun ja tarjoo sen ruhtinalle.)

Purdovar. Antakaa se tänne, minä kirjoitan. (Peräytyy äkkiä ja katsoo häntä silmiin.) Mutta Margiana! Sinulla on tytär, joka palvelee Selimaa? ja niin se on, sinun miehesi sen on sanonut.

Margiana. Ja jos se niin olisi, mitä se tähän koskee, mutta miten te nyt siihen tulette?

Purdovar. Mene nyt kotiisi, Margiana, ja sano paljon terveisiä sinne. Isäni olkoon huoletta, ja sanokoon keisarille, mitä tahtoo.

Margiana. Ja te etten kirjoita ne pari sanaa?

Purdovar. Ei ystäväni, minä en kirjoita ... te saatte huomenna kuulla minun nimeni ... mutta ystäväni vaimo ei olis tarvinnut tulla minua pettämään.

Margiana. Minä teitä pettämään? (Itsekseen) Adelina tulkoon itse. (Ruhtinalle) Olkoon teidän tahtonne, ruhtinas. Isällenne minä sanon sen kun pyysitte. (Menessään) Adelina on valveilla ja tämä ei makaa. (Menee.)

Kahdeksas kohtaus.

Purdovar. Kirina.

Kirina. Minä olen ruhtinattaren orja ja tuon teille hyviä sanomia.

Purdovar. Viimenki, se on hyvin iloista kuulla.

Kirina. Teille menestyi, mikä ei kellenkään muille, te liikutitte viimenki sen kovan sydämmen. Hän kieltää sitä vielä, mutta totuus näkyy jo kaikesta. Minä annan henkeni pantiksi, että hän teitä rakastaa.

Purdovar. Se on hyvä, minä uskon sinun sanasi, mutta sitte?

Kirina. Ah ruhtinas, tietkää, se onneton on nyt kauheassa tuskassa, hän katuu koko työtänsä, ja itkee ja voivattelee kuin lapsi, hän ei tiedä miten päästä siitä häpeästä, mikä häntä huomenna odottaa. Minä annan henkeni, jos se ei ole totta, mitä teille sanon!

Purdovar. Sinä annat liian usein henkesi, sinä voit sitä säästää ja sanoa ruhtinattarellesi, että tässä asiassa hänen on helppo voittaa. Lohduttakoon sitä onnetonta se, joka häntä rakastaa, niin se korottaa

hänen kunnian enemmän kun se liika ymmärrys. Vain sitäkö sinä tahdoit ilmoittaa?

Kirina. Ruhtinas, se ei ole sillä tehty. Teidän pitää vähän kärsiä meidän heikkouksia.

Purdovar. Puhelkaa.

Kirina. Ruhtinatar lähetti minun teitä rukoilemaan: virkkakaa hänelle ne nimet ja luottakaa hänen rakkauteensa. Hän ei tahdo enää muuta kun diivanissa pelastaa kunniansa ja sitte viskautua teidän kaulaan, päättäkää nyt ruhtinas, te ette sillä enää mitään kadota, vaan voitatte häneltä sydämmellisen kiitoksen, hän ei tule silloin väkisen, mutta rakkaudesta teidän syliinne.

Purdovar. Mutta hyvä tyttö, sinä unhotit lopun.

Kirina. Minkä lopun?

Purdovar. Minä annan henkeni, jos se ei ole totta.

Kirina. Herra Jumala! Te luulette minun valhelleen?

Purdovar. Minä sen luulen, enkä koskaan suostu teidän pyyntöön. Sano hänelle, että minä sen teen rakkaudesta.

Kirina. Mutta arvaatteko te, mitä se teille maksaa?

Purdovar. Maksakoon se minulle pääni.

Kirina. Se on vissi; sen se teille vähintään maksaa. Te ette sitte ilmoita mitään?

Purdovar. En sanaa.

Kirina. Hyvästi. (Menessään) Sen vaivan olisin voinut olla näkemättä.
(Menee.)

Purdovar. Menkää kurjalliset olennot ja tahdottomat käskyn täyttäjät. Minusta te ette voita mitään. Minä tunnen jo teidän viekkauksen. Totisuus on teissä paljas ulko-puku, jolla te kehutte, teidän sisällä on paljas kavaluus. Mutta isäni täällä ja äitini kuollut, missä piinassa minun pitää odottaa aamua! Koetan vähän nukahtaa. (Viskaikse sohvalle ja nukkuu.)

Yhdeksäs kohta.

Purdovar. Adelina peitetyillä kasvoilla ja vaksi-kyntteli kädessä.

Adelina. Kaikki ei saa mennä hukkaan, ja jos kohta minä nimeä häneltä en saa, niin Delhistä minä hänen pois vien, se minun pitää tehdä, ja sitte, o autuus! Rakkaus, sulata nyt puhe minun huulillani ja anna minun voittaa tässä tulisessa sodassa. (Katseltua makaavata) Kultani makaa, ja sydämmeni sykkää niin kauheasti! Synti se on karkottaa tuon kultaisen unen noista suloisista silmistä! Mutta päivä valkenee, aika ei anna viipyä. (Lähenee ja koskettaa hellästi) Ruhtinas, herätkää!

Purdovar. Uusi kummitus! haahmo, pakene pois ja anna minun levätä.

Adelina. Elköö suuttuko, ruhtinas! Elköö peljätkö, enhän minä teidän nimiä tahdo.

Purdovar, Jos sinulla on se aikomus, niin se on ihan turha.

Adelina. Minä nyt tulisin teitä pettämään! Ah! ruhtinas, ... vaan eikös täällä käynyt Margiana teitä viettelemässä?

Purdovar. Täällä kävi sellainen...

Adelina. Ja eräs Seliman orjia?

Purdovar. Kävi seki, vaan se sai pitkän nenän, niinkuin saat sinäki.

Adelina. Sen soimauksen minä kärsin, mutta kuulkaa minua ensin.

Purdovar. Puhukaa, mitä te tahdotte?

Adelina. Katselkaa minua! Keksi te minua luulette?

Purdovar. Teidän käytöksestä minä voisin arvella hyvinki paljon, mutta teidän vaatteus on alhaisen orjan, jonka näin jo diivanissa. Minä surkuttelen teitä.

Adelina. Minäki jo olen surkutellut teitä. Siitä on viisi vuotta kun minä näin teidät halpana orjana. (Ottaa peitteen kasvoiltaan) Katsokaa, ruhtinas, tunnetteko te minua?

Purdovar. Adelina! Suuri Jumala, mitä pitää näkemäni!

Adelina. Niin, ruhtinas, tällaisessä tilassa te saatte nähdä sen kuninkaan tyttären!

Purdovar. Maa-ilma piti teidät kuolleena, ja missä kurjuudessa minä teidät löydän! Sen jalon kuninkaan tyttären!

Adelina. Ja sen julman Seliman orjana, ruhtinas, sen, joka tappoi isäni ja veljeni, sen rakastetun veljeni. Ah ruhtinas, kuin minä häntä olen itkenyt, sitä hyvää veljeä, jonka se peto taitoillaan hurjensi ja sitte surmasi. (Itkee) Sen pään te näätte nyt torilla. Mikä hirveä näkö! minä kauhistun, missä sen rakkaan veljen pää nyt pitää olla!

Purdovar. Onneton, se sitte oli tosi, se sanoma, jota pidin vaan satuna?

Adelina. Liian tosi! Isäni tahtoi kostaa sen rakkaan poikansa kuoleman, hän kaatui tappelussa ja kaikki nuoremmat veljeni. Minä jouduin orjaksi tänne, onnellinen vielä saada viholliseni armosta lahjaksi henkeni. Surkutelkaa minua, ruhtinas, jos teillä on sydäntä joka tuntee toisen onnettomuuden!

Purdovar. Minä surkuttelen teitä sydämmestäni, ruhtinatar. Mutta kuitenkin, te syytätte siitä väärin ainoasti Selimaa. Oma paha onnenne on teidät siihen vetänyt. Teidän veljenne uskalius, isänne typerys ja sen huonot neuvon-antajat, ne ovat teidät onnettomuuteen sysänneet. Jos huomenna saan voiton, ensi työni on tätä auttaa, vaan nyt, ruhtinatar, me olemme samassa kadotuksessa.

Adelina. Te ette voineet minua tuntematta uskoa, vaan kuninkaan tytärtä te voitte uskoa, silloin kuin se teitä surkuttelee. Ah! josko nyt saisın teidät uskomaan!

Purdovar. Adelina, puhukaa, mitä teillä on sanomista?

Adelina. Tietkää nyt ruhtinas, ... vaan kuitenkin, jos luulette minun, kuin alhaisen orjan, teitä viettelevän, jos ette tee eroitusta minun ja heidän välillä!

Purdovar. Elkää minua kiusatko, minä rukoilen, puhukaa Jumalan tähden, onko teillä mitä sanomista hänestä, josta riippuu koko elämäni?

Adelina (itseksseen). Sallikoon nyt luoja, että minä hänen petän! (Ruhtinalle) Ruhtinas, sama Selima, se hävytön, julma, viekas peto on antanut käskyn teidät murhata tänä aamuna. Sellainen on se rakkaus, jossa on teidän elämänne.

Purdovar. Minut murhata?

Adelina. Teidät murhata. Ensi askeleella tästä huoneesta te saatte rintaanne kaksikymmentä keihästä, sen se peto on käsenyt.

Purdovar. Minä ilmoitan sen heti vartioille. (Tahtoo mennä.)

Adelina. Mihın te tahdotte? Teidän pelastus on mahdoton, samat vartiat ovat palkatut teitä murhaamaan.

Purdovar. Olkinor, Olkinor! Onneton isä, niin loppuu Purdovar, sinun poikasi. Delhiin sinun piti tulla itkemään poikasi haudalla. Hirmuinen kohtaus! (peittää silmänsä.)

Adelina (itseksseen). Purdovar, Olkinorin poika! Onnellinen tyttö! Nyt koetelkoon pauloistani mennä! Nämä nimet hänen antavat minun käsiini.

Purdovar. Sellaiset sitte ovat teidän käskyt, itse-valtias Delhin keisari! Sinun kurjalliset orjasi, jotka panit minulle vartioiksi, niin he täyttävät nämä sinun käskysi. Hyvästi sitte maa-ilma ja kaikki toivoni! Se sitte on sinun rakkautesi, julma, minun veressäni sinä tahdot silmiäsi huvittaa! Ota se nyt, se on sinun vallassa!

Adelina. Ruhtinas, minä yksinäni voin teidät vielä pelastaa. Seuratkaa minua, paetkaa minun kanssani, hevoset ovat varustettu, paetkaamme tästä murhaajain maasta. Kabulın kuningas on minun enoni, turvatkaamme häneen, te voitte yhdistettynä minun kanssani voittaa takaisin isäni valta-kunnan. Vaan jos minä teille olen halpa, Tatariassa on teille monta ihanaa kuninkaan tytärtä, valitkaa kaunein ja parain niistä; minä tukeutan sydämmeni äänen ... pelastakaa vaan itsenne! (Tulisesti, ottaen häntä kädestä) Tulkaa, tulkaa nyt vielä on aika, päivä jo valkenee ja pelastus-hetki on pian ohitse.

Purdovar. Jalo Adelina! Ainoa ystäväni! Minun sydäntäni viileksii, etten voi teitä seurata ja teiltä ottaa

vapauttani. Minä en voi pettää keisaria, jonka talossa olen, ja hänen orjansa kanssa paeta; sydämeni ei ole enää minun, Adelina, minä säilytän sen sille, joka sen on valloittanut; kuolema on minulle suloinen ottaa häneltä, ja minä kuolen hänelle, kun en voinut elää.

Adelina. Mieleton! te jäätte tänne, te olette sen päättäneet?

Purdovar. Minä jään ja odotan kuolemaani.

Adelina. Kiittämätön! Teitä ei pitele rakkaus häneen, te ette voi olla niin hurja, että häntä rakastaisitte, ei ensinkään; mutta minä vaan teille olen halpa. Te menette surmaanne kohti, ennen kun minulta otatte vapauden, te kuolette mieluisemmin kuin otatte minun!... Ruhtinas! paetkaa kuitenkin, pelastakaa edes oma henkenne!

Purdovar. Teidän puheet ovat turhat. Minä en voi tehdä muuta kun jäädä tänne ja odottaa sitä, mikä kohtaa.

Adelina. Jääkää sitte! Orjaksi minäki jään. Yksin minä en voi enkä tahdokaan paeta. Saadaanpas nähdä, kumpainenko meistä rohkeemmin näkee surmansa silmät! (Irrotten hänestä) Olisinko minä ainoa joka pysyvyydessä en voittanut! (Itsekseen) Purdovar, Olkinorin poika. (Kyykistyen ylenkatseella.)

Tuntematon. Ruhtinas! jääkää hyvästi! (Menee.)

Purdovar. Milloin tämä kauhea yö päättyy? Tällaista kiusaa minun on täytynyt kärsiä! Mikä kauheus minulla on edessäni! Ansaitsiko minun rakkauteni tämän menetyksen? Mutta kun sinä sitä tahdot, olkoon! Aamurusko jo on taivaalla, aurinko pian nousee ja tuopi kaikille muille elämän, minulle se tuopi surman. Mutta kärsi nyt sydämeni!

Kymmenes kohtaus.

Purdovar. Rimpi.

Rimpi. Diivan jo kokoontuu, ruhtinas! Hetki on tullut, joutukaa!

Purdovar (katselee häntä raivoisin silmin). Sinäkö se olet yksi niitä palkatuista? Missä sinun on keihäsi? Täytyä pian se, mitä sinulle on käsketty!

Rimpi. Mitä kummaa te puhelette, mitä käskyjä, herra? Minulla ei ole muuta kun teidät saattaa divaaniin, jossa kaikki teitä jo odottelee.

Purdovar. Tule sitte, sinä saat nähdä, pelkääkö minä kuolemaani. Elävänä minä en sitä huonetta enää näe.

Rimpi (katselee häntä kummeksien). Sitä tulimaistako te tässä kuolemasta haastatte! Kirottut naiset, ne eivät ole sen antaneet silmänsä ummistaa ja nyt hän on tullut hulluksi.

Purdovar. Tuossa on nyt miekkani! Se jääköön tänne, minä en tahdo sotia vastaan. Se julma saakoon nyt nähdä, että minä aseetonna olen tarjonnut rintani hänen palkatuille murha-miehillensä. (Menee, ja ulkona kuuluu soitto.)

VIIDES NÄYTÖS.

(Toisen näytöksen paikka ja kaikki muut samallaiset koristukset.)

Ensimmäinen kohtaus.

Karangur. Rantala. Tohtorit. Vartiat ja sitte Purdovar.

Purdovar (ulkona katsellen ympärilleen). Ja minä tulin elävänä tänne, joka askeleella luulin ne kaksikymmentä keihästä saavani rintaani. Adelina siis valehteli. Hän oli yhtäläinen kuin ne toisetki. Tahi Selima on saanut nimet ja minä olen hukassa?

Karangur. Poikani! sinun muotois on niin synkeä ja epäily on sinun kasvoillasi. Elä pelkää, minulla on

hyvät sanomat, kärsi nyt vähän, ne saat kohta kuulla, Ja muista, ettei onni tule koskaan yksinään, sillä on keralla monet hyvät antimet. Vävy, Selima on sinun, kolmesti hän on tänä yönä rukoillut minun häntä pelastamaan tästä kiusauksesta; siitä voit arvata, onko sinulla syytä vavista.

Rantala. Luottakaa siihen, ruhtinas! Luottakaa minun sanaani, se on julkinen totuus. Kahdesti hän noudatti minunki tänä yönä luoksensa, ja minulla oli tuskin aikaa saada kengät jalkaani, aamusetta ja suurukselta niin-kuin olin, minun piti yökylmällä juosta, että partani vielä nytki järisee; minun piti hankkia lisäksi aikaa, minun piti puhutella majesteettiä, ja mitä sen juutasta minun piti tehdä ja lentää kieli pitkällä ympäri kaupungin; vaan minä nauroin partani välistä, ja sen minä tein hänen tuskaillessa.

Karangur. Katsokaa, miten hän viipyy, hän odottaa viimeiseen rippuun, mutta nyt se ei auta ... käsky jo on annettu hänen tulla ja saada se viimeinen häpeä, jota turhaan häneltä koin säästää. Iloitse nyt, poikani, se on nyt sinun vuorosi.

Purdovar. Kiitoksia teidän hyvyydestä! Vaan iloita minä en voi hänen tuskalle, johon kokonaan olen syypää. Minä jättäisin hänen jos voisin. Ainoa toivoni on, että viimeinki saisin hänen itseäni rakastamaan, sitte tahdon elin-aikani olla hänen orjansa, kaikki ajatukseni ja mieleni olkoot yksinään hänessä.

Karangur. Työhön sitte, aika on käsissä. Tämä huone muuttukoon temppeleiksi, alttari olkoon valmisna ja papit varustaikoot työhönsä. Hänen pitää jo tullessaan nähdä kaikki, mikä häntä odottaa. (Braman alttari ja papit tulevat näkymään huoneen perällä.)

Rantala. Hiljaa, hiljaa! Sst! hän tulee! kuulkaa, mikä murheellinen soitto, se on paremmin hautauskuin hää-soitto. (Se musta orja tulee edellä ja muut kuin toisessa näytöksessä, Selima orjineensa huolivaatteissa.)

Toinen kohta.

Entiset. Selima. Adelina. Kirina ja muita.

Selima. Tämä surullinen näkö ja huoli, mikä minua seuraa, on teidän silmille vissiin hyvin iloista. Alttari odottelee, ja minä näen pilkan teidän jokaisen silmissä. Minä olen koetellut kaikki tait ja konstit, joilta teiltä ottaa tämän voiton, joka minut musertaa... Ja kuitenkin, minun täytyy nyt antautua onneni nojaan.

Purdovar. Selima! jos te näkisitte, kuin teidän murhe tukeuttaa sydämeni ilon, se vissiin poistaisi teidän vihanne. Oliko se minulta rikos, haluta sellaista omistusta? Se olisi rikos se hyljätä.

Karangur. Ruhtinas, hän ei ansaitse sitä alentumista. Kaikki taistelut ovat nyt turhat. Kun ei suostunut hyvällä, suostukoon pahalla. Nyt käytäköön toimeen, nyt iloinen soitto sen ilmoittakoon kaikelle kansalle.

Selima. Odottakaa! Ei niin pikaisesti! (Nousee seisalleen.) Minun voittoni ei voinut olla suurempi. Varten minä nukutin sinun pidetyn sydämesi niillä suloisilla toivoilla, sysätäkseni sinut sitte pohjattomaan syvyyteen. (Verkalleen ja juhlallisesti) Purdovar, Olkinorin poika! Pakene tästä, ne molemmat nimet minun henkeni voima käsitti. Etsi toinen puoliso, ja kadotus tulkoon sinulle ja jokaiselle, ken Selimaa rohkenee tavoittaa!

Purdovar. Oh! minua poloista!

Karangur. Suuri Jumala, kuin se oli mahdollista?

Rantala (tohtoreille). Menkää kotiinne, viisaat tohtorit! ajattakaa pois pitkät partanne!

Tohtori. Meidän ymmärrys seisoo.

Purdovar. Kaikki on hukassa! Kaikki toivoni ovat kuolleet. Ken minua poloista auttaa! Minä rakastin liian palavasti ja sentähden kadotin kaikki. Miks' en eilen jo varten sanonut väärin? Nyt olisin rauhassa, kuoleman ikuisessa levossa, ja sieluni olisi nyt vapaa. Miksi te, suuri keisari, minulle huojensitte sen verisen lakinne? Mielelläni nyt antaisin pääni. Hänen voittonsa olisi täydellisempi ja hänen sydämensä olisi tyydytetty! (Murina kansassa.)

Karangur. Tätä murhetta minä en voi kantaa; se odottamaton kohta minut musertaa.

Selima. Voi, miten sen murhe minua liikuttaa, Kirina! nyt en voi sydäntäni enää hillitä.

Kirina. Niin antautukaa viimeinki, lopettakaa kaikki ja kuulkaa, miten kansa murisee.

Adelina. Tämä hetki antaa minulle elämän tahi kuoleman.

Purdovar. Ja miksi vielä lakia, lopettaa kurjallista elämäni! (Lähestyy Seliman istuinta) Leppymätön! Tässä näet nyt jaloissasi Purdovarin, jonka jo tunnet, ja jota tuntematon vihasit. Miksi sen elämää vielä pitkitit? Minä tyydytän sinut ja auringon valo elköön minulle enää paistako. Tässä jaloissasi nyt lopetan (vetää puukon poveltansa ja uhkaa sen pistää rintaansa, Adelina rupee hyppäämään sitä estämään, ja Selima syöksee istuimeltansa alas.)

Selima (temmasten hänen kätensä). Purdovar! (Molemmat katsovat äänettä toisensa silmiin.)

Karangur. Mitä kaikkia, minun keisarillisen istuimeni edessä?

Purdovar. Sinä, Selima, sinä estäisit minun kuolemani? Sekö sinun on säälisi? Minun antaa elää toivotta ja rakkaudetta? Minun tuskani sinä vaan pitkittäisit. Ei, ei, siihen sinun voimasi ei ulotu. Surmata minun voit, vaan et pakottaa elämään kurjallista elämää. Jos mitä voit sääliä, niin osota se isälleni, joka on täällä Delhissä. Hänen vanhuutensa ainoa turva katoo tällä hetkellä.

Selima. Eläkää, Purdovar! Eläkää minulle! Minä olen voitettu. Minun sydämmeni jo on teidän... Kirina! hae tänne ne peitetyt, tunnethan sinä, tuo heitä kuulemaan vapautta ja lohdutusta, joudu kulta Kirina!

Kirina. Kuin ilolla minä sen teen!

Adelina. Nyt on aika kuolla, minulla ei ole enää mitään toivoa.

Purdovar. Untako tämä on, Jumalani!

Selima. Minä en voi kehua voitostani, ruhtinas! Tietkää ja tietkoon sen maa-ilma! Ei minua viisauteni, vaan sallima, teidän oma pikaisuus, toi minulle teidän nimenne. Te virkoitte ne Adelinalle, ja häneltä minä ne sain. Minä se voitettu olenki, ja voittaja olette te. Mutta minä en vaan totellut lakia, ruhtinas, kun teille antaudun, minä tottelen siinä oman sydämmeni ääntä. Se jo oli teidän ensi-vilauksessa, kun ... minä rakastin teitä.

Adelina. Voi hirmuinen piina!

Purdovar (vähitellen tointuen, puristaa häntä tulisesti rintaansa). Te, Selima, minua? Suloinen autuus, elä minua kuoleta!

Karangur. Siunatkoon sinua Jumala, tyttäreni. Tässä ilossa minä annan sinulle kaikki anteeksi. Tämä hetki parantaa kaikki sydämmeni haavat.

Rantala. Nyt on aika ruveta häihin; tehkää tilaa, herrat viisaat tohtorit.

Tohtorit. Häihin, häihin, häihin, vannokaa!

Adelina. Eläkää nyt, hirmuinen, eläkää onnellisena hänen kanssa, jota minä ikuisesti vihaan. (Selimalle) Ja tietkää, ruhtinatar, minä en ole teitä koskaan rakastanut, ja paljas viha ja kateus minun kiihdytti siihen, minkä tein. Minä tahdoin hänet teiltä ryöstää ja paeta hänen kanssa parempaan maahan. Vielä tänä yönä minä koetin häntä kaikella kavaluudella vietellä, mutta turhaan. Tuskassaan hän virkkoi minulle ne molemmat nimet ja paljaasta kavaluudesta minä ne virkoin teille. Minä luulin hänen, sinulta hyljättynä, juoksevan omaan syliini. Turha toivo! hän rakasti sinua enemmän, ja valitsi ennen kuoleman kun minun. Yksi ainoa minulla on vielä tehtävä; minä olen kuninkaan tytär, kuin sinäki. Sinä surmasit isäni ja veljeni, ja sinun orjanasi minä en voi enää elää... Minä lopetan päiväni tässä sinun edessäsi. (Tempasee Purdovarilta pudonneen puukon ja tahtoo sen sysätä rintaansa.) Tuo sama rauta on löytänyt sydämmeni, jonka se halkasee.

Purdovar. Seisattukaa, Adelina! (Tarttuu hänen käteensä.)

Adelina. Kiittämätön, jätä minut ... nähdä sinut hänen sylissään, ei milloinkaan, minä kuolen.

Purdovar. Te ette saa kuolla, Adelina, teidän onnellinen petos toi hänet minun syliini. Suuri keisari, jos minun rukoukseni auttaa, niin lahjoittakaa hänelle vapaus. Meidän ensi-työ olkoon yhden ihmisen onni.

Selima. Ja minä yhdistyn samaan rukoukseen.

Rantala. Jumalan tähden, majesteetti! antakaa hänelle passi käteen ja valta-kunta lisäksi. Minua vapisuttaa niin kauan kuin raivoinen nainen on saman katon alla.

Karangur. Tällaisena ilo-päivänä meidän armomme on ääretön. Minä lahjotan hänelle vapauden ja sen

lisäksi isänsä valta-kunnan, jonka hän, jos halajaa, voipi jakaa rakastetun puolison kanssa. Mutta sanokaa silloin hänelle, että hän olkoon viisaampi ja elköön suututtako sitä, joka on voimallisempi häntä.

Adelina. Korkea majesteetti, ruhtinatar, minä olen rangaistu. Niin suuri hyvyys minut musertaa, ja aika vaan voipi parantaa sydämmeni haavat. Minä en voi kuin vaiketa, minulla ei ole vastuuta kuin kyyneleeni. (Menee.)

Kolmas kohtaus.

Entiset pait Adelinaa ja sitte Olkinor, Aslak ja Margiana.

Purdovar. Isäni, rakas isäni, missä sinä olet, että tulisit näkemään minun onneni.

Selima. Purdovar! Teidän isä on minun huoneissani, nyt paraillaan hän kuulee onnensa. Elkää kysykö enemmän, elkää pakottako minua tunnustuksiin, joista minun täytyy punastua.

Karangur. Olkinor sinun luonasi, Selima! Missä hän viipyy? Minulla on hänelle tärkeitä ilmoituksia. Poikani, tämän valta-kunnan hallituksen minä nyt jätän sinulle. Mutta se ei ole vielä kaikki. Se hirmu-valtias, joka valloitti isäsi maan, on kukistettu. Se ahdistettu kansa on jälle voittanut vapautensa ja on ympäri Aasian sinua kuulustellut ja kutsunut sinua isäsi istuimelle, minkä uskolliset ystäväsi ovat sinulle säilyttäneet. Tässä paperissa on sinun onnettomuutesi loppu.

Purdovar. Suuri Jumala! Minun sydämmeni kiittää sinua ylhäistä ja huuleni vaikenevat.

(Sali avautuu ja alttari tulee näkyviin. Olkinor, Aslak, Margiana ja Kirina tulevat esiin. Purdovar, nähtyä isänsä, juoksee sen vastaan. Aslak lankee Purdovarin jalkoihin, sill'aikaa kun Margiana ja Kirina lankeevat Seliman eteen, joka heidät hyvydellä nostaa ylös. Karangur, Rantala ja Tohtorit ovat liikutetut. Ihana valo valaisee viimeksi kaikki ja silloin esi-riippu lankee.)

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK SELIMA: SADULLINEN KOMEDIA VIIDESSÄ
NÄYTÖKSESSÄ ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way

with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties

under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.